

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

gemeente

Winterswijk

Inleiding

Dit programma is uitgewerkt in vier onderdelen: meedoen in sport, cultuur, onderwijs en werk.

Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.

De kracht van sport, cultuur en verenigingen

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt: een belangrijke factor voor welzijn. We zetten in op de verbinding tussen kunst, cultuur, onderwijs en het sociaal domein.

Sport zorgt voor preventie, ontspanning en een gezond leven. Samen met cultuur dragen zij bij aan persoonlijke ontwikkelingen. Wij waarderen dat en dragen hieraan bij.

Bestaanszekerheid

Het hebben van werk en daarmee het meedoen in de samenleving draagt in hoge mate bij aan het welzijn en het voorkomen van armoede van mensen. We ondersteunen de weg naar een reguliere baan rekening houdend met de kwetsbaarheid en ontwikkelkansen.

Onderwijs voor iedereen

Gelijke kansen betekent soms ongelijk investeren; passend en bereikbaar onderwijs is essentieel. Voor gelijke kansen werken we samen met onderwijs en verenigingen.

2.1 Cultuur

Ambitie

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Cultuur is een belangrijke factor voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur draagt ook bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Het is daarmee ook een belangrijke drager van onze toeristische en ook de economische sector. We willen cultuur behouden en waar mogelijk versterken.

Relevante documenten:

- Cultuurnota;
- Museumvisie;
- Erfgoednota 'Wi-j doet 't samen';
- Beleidsnota 'Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk';
- Beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk';
- Kerkenvisie Oost Achterhoek.

Doelstellingen

Combineren van voorzieningen waar mogelijk

Activiteiten

Bijdrage leveren aan ontwikkeling en vervolgkeuze WOOOW

Wethouder: Metaal-ten Dolle

De beoogde partners voor het cultuurgebouw WoooW (Bibliotheek, Boogie Woogie en de Winterswijkse Uitdaging) leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van WoooW.

Kwaliteit (toelichting)

De (cultuur)partners hebben veelvuldig overleg met elkaar en hebben elkaar steeds meer gevonden. Er is synergie en er zijn mogelijkheden om elkaar te versterken. Deze samenwerking stimuleren we en is, onder begeleiding van een extern adviseur

en samen met gemeente, door de cultuurpartners uitgewerkt in een visie en programma van wensen voor WoooW.

Tijd (toelichting)

Richting en ook na besluitvorming omtrent WoooW blijven we nauw samen met elkaar in gesprek over de toekomst. We streven naar besluitvorming in 2023.

Geld (toelichting)

Hierbij hanteren we het financiële kader van de begroting. We werken binnen de bestaande budgetten.

Volgend op de besluitvorming WOOOW: Opleveren toekomstvisie voorzieningen

Wethouder: Metaal-ten Dolle

We willen onze voorzieningen op het gebied van kunst & cultuur behouden. De bibliotheek, de schouwburg, de musea, het instituut voor kunst & cultuur Boogie Woogie, het amateurverenigingsleven; ze vormen onze huidige lokale culturele infrastructuur en zijn van artistieke, maatschappelijke, sociale en economische waarde.

Kwaliteit (toelichting)

We willen onze voorzieningen op het gebied van kunst & cultuur in stand houden zodat actieve en passieve cultuurparticipatie voor iedereen toegankelijk blijft en onze culturele infrastructuur bestendig is voor de toekomst. We sluiten hierbij aan bij de uitgangspunten van de algemene toekomst visie.

Tijd (toelichting)

Volgend op de besluitvorming over WoooW stellen we een toekomstvisie voor de instellingen op. We doen dit samen met onze culturele partners.

Geld (toelichting)

Dit doen we binnen het financiële kader van de begroting en het budget van de toekomstvisie.

Doelstellingen

Inzetten op behoud en ontwikkeling van (fysiek) erfgoed

Activiteiten

Implementeren uitvoeringsagenda van de erfgoednota 'Wi-j doet 't samen!'

Wethouder: Metaal

We voeren samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre ons erfgoedbeleid uit. De komende periode richten we ons op:

- Delen van nieuwe kennis over verduurzamen en interieurs van historische gebouwen;
- Opstarten van een educatieproject om kinderen kennis te laten maken met de geschiedenis en identiteit van hun directe omgeving;
- We werken volgens de Omgevingswet waarbij erfgoed integraal onderdeel is van gebiedsontwikkelingen.

Kwaliteit (toelichting)

We geven invulling aan de uitvoering van de Erfgoednota Oost Achterhoek 2021-2024.

Tijd (toelichting)

De looptijd van de beleidsnota is van 2021 tot en met 2024.

Geld (toelichting)

Er is regulier budget beschikbaar voor de uitvoering.

In 2023 is er incidenteel budget van € 10.000 opgenomen voor het opzetten van het educatieproject.

Implementeren uitvoeringsagenda Aardkundige waarden

Wethouder: Metaal

Met de afgeronde beschrijvingen van aardkundig bijzondere terreinen is een basis gelegd voor publieksacties en een duurzame benutting. We creëren aanbod voor toerisme, onderwijs en erfgoedorganisaties. Eventueel stellen we het beschermingsregime bij. Bij het vertellen van het zichtbare verhaal van de ontstaansgeschiedenis van de Winterswijkse bodem, verbinden we aardkundige waarden met landschap en biodiversiteit.

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van de beschrijvingen van aardkundig bijzondere terreinen stellen we concrete vervolgstappen op. De publieksacties voor educatie en toerisme bevatten onder andere: informatiepanelen en een verhaallijn voor de app Winvred. Met duurzame benutting richten we ons op behoud en zichtbaarheid van de aardkundig bijzondere terreinen in Winterswijk.

Tijd (toelichting)

De nota voor het vaststellen van de aardkundig bijzondere terreinen, met eventueel een bijgesteld beschermingsregime en vervolgacties, wordt in juni bij de raadsvergadering ingebracht.

Geld (toelichting)

De activiteiten worden uitgevoerd binnen het reeds vastgestelde budget voor aardkundige waarden (€ 10.000).

Implementeren uitvoeringsagenda Archeologische waarden

Wethouder: Metaal

Met de afgeronde beschrijvingen van archeologische bijzondere terreinen is een basis gelegd voor publieksacties en duurzame benutting. Eventueel stellen we het beschermingsregime voor archeologie bij. We creëren aanbod voor toerisme, onderwijs en erfgoedorganisaties. Een van de activiteiten in dit kader is een onderzoek en publicatie van de Winterswijkse textielgeschiedenis in de erfgoedreeks. De archeologische en historische kennis van het dorpscentrum zetten we in voor de opgave Centrum.

Kwaliteit (toelichting)

Archeologie vertelt een belangrijk deel van het Verhaal van Winterswijk. Dit maken we zichtbaar door publieksacties, gericht op educatie en toerisme. Voor de opgave Centrum wordt bij reeds geplande werkzaamheden (onderzoek begraafplaats)

aanvullend archeologisch onderzoek gedaan naar sporen van de geschiedenis van Winterswijk, zodat dit ingebracht kan worden bij de uitwerking van de opgave. Omdat toch al onderzoek wordt gedaan, kan dit tegen lagere kosten. We publiceren in 2023 ook het vierde deel in de erfgoedreeks.

Tijd (toelichting)

De acties met betrekking tot archeologie en de opgave Centrum worden rond het eerste kwartaal 2023 uitgezet. Het vierde deel in de erfgoedreeks wordt voor 1 december 2023 gepubliceerd.

Geld (toelichting)

De activiteiten worden uitgevoerd binnen het reeds vastgestelde budget voor archeologie. Voor 2023 is er € 10.000 opgenomen in de begroting.

Uitvoering plan van aanpak historische routes en paden

Wethouder: Metaal

Tijdens de raadsvergadering van 27 januari 2022 heeft de raad een motie aangenomen met de volgende strekking: om de raad bij de begroting 2023 een plan van aanpak voor te leggen omtrent het in kaart brengen van historisch en cultureel belangwekkende routes en langzaam verkeerpaden in de gemeente Winterswijk. Het plan van aanpak is in participatievorm gemaakt en is door het college vastgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

We gaan met de participatiegroep verder vorm geven aan de uitvoering van het plan van aanpak historische paden. Waarbij de focus van de uitvoering ligt in 2024.

Tijd (toelichting)

In 2023 is er beperkte capaciteit beschikbaar en is er vooral overleg met participanten wie welke rol en taak uit het plan van aanpak op zich neemt.

Geld (toelichting)

Bij de begroting van 2024 vragen we de middelen voor de uitvoering van het plan van aanpak Historische paden.

Indicatoren

- Het culturele aanbod blijft op het hoge niveau;
- Diverse samenwerkingsverbanden zijn succesvol en dragen bij aan het culturele leven in Winterswijk;
- De activiteiten uit de uitvoeringsagenda's zijn behaald.

Risico's

- Het aantal bezoekers blijft achter als gevolg van economische ontwikkelingen;
- Het 'vermarkten' van archeologische en aardkundige waarden lukt onvoldoende door gebrek aan capaciteit (denk aan bijvoorbeeld afname vrijwilligers);
- Bij monumenten wordt het bij onderhoud en restauratie steeds moeilijker om aan vakmensen en materialen te komen. Hierdoor lopen subsidieaanvragen nog wel eens langer door. Of komen er aanvullende kosten doordat er extra schade ontstaat door te lang wachten op herstel.

2.2 Sport

Ambitie

Sport moet voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Daarom verbinden we sport aan de inclusie agenda. Sport levert een belangrijk aandeel in preventiedoelen. We stimuleren mensen die weinig tot niet actief zijn, tot meer bewegen.

Relevante documenten:

- Sportnota;
- Lokaal sportakkoord;
- Regionaal sportakkoord;
- Onderzoek 'Financiering sport in Winterswijk'.

Doelstellingen

Het stimuleren van mensen tot (meer) beweging

Activiteiten

Heroriëntatie inzet middelen sport stimulering

Wethouder: Wassink

De buurtsportcoach regeling die we nu uitvoeren vervalt en er komt een nieuwe regeling voor in de plaats.

Kwaliteit (toelichting)

De huidige buurtsportcoach regeling (40% financiering door het Rijk) loopt in 2022 af. Hier komt een nieuwe regeling voor in de plaats. Op dit moment is nog onbekend hoe deze regeling er precies uit komt te zien, maar het zal een brede regeling zijn voor: sport en beweegstimulering, gezondheidsbevordering en versterking van de financiële basis.

De financiële consequenties zijn ook nog onduidelijk.

We verwachten dat er eind 2022 meer duidelijk is, dan kunnen we bepalen hoe we de middelen het beste in kunnen zetten om ons doel "zoveel mogelijk

Winterswijkers in beweging te krijgen" te bereiken.

Tijd (toelichting)

Besluitvorming wordt in het eerste kwartaal verwacht. Vanuit de gemeentelijke middelen kunnen de activiteiten worden gecontinueerd totdat duidelijk is hoe de regeling wordt.

Geld (toelichting)

Zoals hiervoor vermeld zijn de financiële consequenties van de nieuwe regeling nog onduidelijk.

Uitvoeren activiteiten Achterhoek in beweging en lokaal sportakkoord

Wethouder: Wassink

Achterhoek in Beweging is een netwerk van mensen en organisaties die sport en bewegen inzetten voor een inclusieve samenleving en een gezonde en uitdagende leefomgeving.

Het lokaal sportakkoord "Samen actief in Winterswijk" voeren we samen met onze sportverenigingen en maatschappelijke organisaties uit.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 willen we sport inzetten als middel binnen het sociaal domein (regionaal preventie- akkoord) en een bijdrage leveren aan de invulling van het beleidsprogramma sport van VWS.

Doel van het lokaal sportakkoord is: inclusie, iedereen moet idealiter in beweging (kunnen) komen, hetzij sociaal, hetzij sportief.

Tijd (toelichting)

Dit is een continue proces.

Geld (toelichting)

Op jaarbasis dragen alle 8 Achterhoekse gemeenten ieder € 35.000 bij.

Doelstellingen

Sportfaciliteiten moeten toegankelijk zijn voor iedereen die mee wil doen

In de uitwerking van de opgave Winterswijk Drempelvrij wordt sport een nieuw onderdeel waarbij we toegankelijkheid steeds beter maken.

Doelstellingen

Sportvoorzieningen zijn toekomstbestendig en betaalbaar

Activiteiten

Eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen ontwikkelen en invoeren

Wethouder: Wassink

In 2021 is een onderzoek gedaan naar de financiering van sport in Winterswijk.

Conclusie was dat het systeem onnodig ingewikkeld is en de financiering heel divers. In het onderzoek zijn een aantal scenario's beschreven om te komen tot een eenvoudiger en evenrediger systeem van de financiering van sport. Er moet nog een keuze gemaakt worden welk scenario ingevoerd gaat worden. We willen dit in nauwe samenspraak met de sportverenigingen doen.

Kwaliteit (toelichting)

Het invoeren van een toekomstbestendig, evenredig en eenvoudig systeem voor de financiering van sport in Winterswijk dat op draagvlak van de sportverenigingen kan rekenen.

Sportverenigingen moeten de tijd krijgen zich voor te bereiden op de eventuele wijzigingen.

Tijd (toelichting)

De planning is om in mei 2023 een nota bij het college aan te leveren, vervolgens zal deze nota in juni 2023 in de raad worden behandeld.

Geld (toelichting)

Op dit moment is nog niet bekend welk scenario gekozen wordt om te komen tot evenredige financiering.

Samen met het zwembad opstellen van een plan voor zwembad Jaspers voor een gezonde exploitatie met investeringen in duurzaamheid en kwaliteit

Wethouder: Wassink

Wij zien het overdekte zwembad als een belangrijke voorziening voor onze inwoners. Om die voorziening te behouden voor Winterswijk zullen wij voor de zomer van 2023 een toekomstplan voor het overdekte bad aan de raad voorleggen.

Kwaliteit (toelichting)

Om tot de juiste afweging te komen welke maatregelen wenselijk en/ of noodzakelijk zijn, is een aanvullend onderzoek uitgevoerd. In overleg met Zwembad Jaspers zal worden bekeken welk onderhoud de komende jaren te verwachten/noodzakelijk is en welke duurzaamheidsmaatregelen (inclusief bijbehorende investeringen en terugverdientijden) het meest interessant en efficiënt zijn.

Tijd (toelichting)

De planning is om in mei 2023 een nota bij het college aan te leveren, vervolgens zal deze nota in juni 2023 in de raad worden behandeld.

Geld (toelichting)

De financiële vertaling van de besluitvorming over de toekomst van het overdekte bad zal worden meegenomen in de begroting 2024-2027.

Indicatoren

- Het aantal actieve sporters stijgt (bron: Waar staat je gemeente);
- Het aantal maatschappelijke activiteiten bij sportverenigingen breidt zich uit;
- Door het sportakkoord Winterswijk sluiten organisaties als onderwijs, zorg en bedrijfsleven zich aan bij activiteiten voor sport en bewegen in Winterswijk.

Risico's

De risico's zijn zo divers dat ze in elk project of in elke activiteit apart worden afgewogen.

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Wij zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid zijn hiervoor belangrijk.

Winterswijk voelt zich verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen en we bouwen mee aan de maatschappij waar iedereen dezelfde kansen heeft. We dragen zorg voor een goede start van nieuwkomers.

Relevante documenten:

- Integrale Verordening sociaal domein;
- Samen aan het stuur;
- Beleidskader 2018 – 2022 Sociaal Domein 'Meedoen in Winterswijk';
- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022.

Doelstellingen

Nieuwkomers en statushouders moeten zo goed mogelijk inburgeren

Activiteiten

Monitoring nieuwe wet Inburgering

Wethouder: Schepers-Janssen

De nieuwe wet inburgering is per 1 januari 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is dat alle inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk en volwaardig kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving. Binnen de wettelijke kaders heeft de gemeente Winterswijk het inburgeringsproces naar eigen inzicht in kunnen richten. Het is een lerend stelsel dat gelegenheid geeft om in 2023 te monitoren of de processen werkbaar zijn en of het de resultaten oplevert die we voor ogen hebben. Er is plaats ingeruimd voor monitoring en evaluatie.

Kwaliteit (toelichting)

De monitoring zal plaats vinden op de volgende onderdelen:

- * Brede intake (klanttevredenheid);
- * PIP (Persoonlijk plan Inburgering en Participatie) (klanttevredenheid);
- * MAP (Module Arbeidsmarkt en Participatie): Draagt deze bij aan toeleiding naar de arbeidsmarkt?;
- * Financieel ontzorgen: Is de gekozen werkwijze werkbaar en voorkomt het financiële problemen?;
- * Financiële zelfredzaamheid: Leren nieuwkomers voldoende om financieel zelfredzaam te zijn/worden?;
- * PVT (Participatieverklaringstraject): Draagt het programma voldoende bij aan participeren in Nederland of missen er nog thema's?;
- * Maatschappelijke begeleiding: Zijn er verbeterpunten, loopt het ergens spaak?;
- * Inburgeringstraject taalaanbieders, subregionaal op inhoud en regionaal op contractniveau;
- * Participatieaanbod: Is er voldoende aanbod, leidt het aanbod toe naar (vrijwilligers)werk, meedoen in de maatschappij?

Tijd (toelichting)

Gedurende het gehele jaar 2023 zal de monitoring plaats vinden. Ieder kwartaal wordt de balans opgemaakt en de processen indien nodig bijgestuurd.

Geld (toelichting)

Met de monitoring is geen geld gemoeid.

Activiteiten opvang Oekraïners

Burgemeester Bengevoerd

Er is een gemeentelijke opvanglocatie ingericht voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Kwaliteit (toelichting)

Het betreft duurzame opvang voor plusminus 175 Oekraïense vluchtelingen op de locatie van de Vredense Hof in Winterswijk.

Tijd (toelichting)

De opvanglocatie is beschikbaar tot april 2023, met de mogelijkheid te verlengen tot uiterlijk september 2024.

Geld (toelichting)

Alle kosten in verband met de opvang worden tot en met 31 december volledig gecompenseerd door het Rijk. Over verlenging van de regeling na deze datum is nog geen duidelijkheid.

Doelstellingen

Voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Activiteiten

Onderzoek naar inzet werkaanvaardingspremie

Wethouder: Schepers-Janssen

We stellen beleid op voor het verstrekken van een werkaanvaardingspremie voor inwoners die vanuit de bijstandsuitkering aan het werk gaan. De premie wordt vanaf 1 januari 2024 verstrekt door Fijnder.

Kwaliteit (toelichting)

Een werkaanvaardingspremie voor bijstandsgerechtigden die door werkaanvaarding onafhankelijk worden van de bijstandsuitkering.

Tijd (toelichting)

Besluit college juli 2023.

Geld (toelichting)

Vanaf 2024 € 94.000 per jaar.

Evaluëren bewindvoering en indien nodig bijstellen werkwijze

Wethouder: Schepers-Janssen

Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening, waarmee veel kosten (bijzondere bijstand) zijn gemoeid. In 2023 onderzoeken we hoe we meer invloed kunnen uitoefenen op het al of niet onder bewind stellen van inwoners.

Kwaliteit (toelichting)

We gaan onderzoeken of wij gebruik gaan maken van 'Adviesrecht gemeenten bij schuldbewind', waarbij we als gemeente de rechter mogen adviseren of een inwoner het beste geholpen is met voortzetting van het bewind of door een lichtere vorm van ondersteuning.

Tijd (toelichting)

Afronding onderzoek oktober 2023.

Geld (toelichting)

Hier zijn geen extra middelen mee gemoeid.

Invoering Meedoenregeling voor volwassenen

Wethouder: Schepers-Janssen

In 2023 starten we met een Meedoenregeling voor volwassenen. In het kader van deze regeling krijgen volwassenen met een laag inkomen jaarlijks een bedrag van € 150 waarmee ze mee kunnen doen in de maatschappij. Bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan cultuur of sport.

Kwaliteit (toelichting)

Door het invoeren van de regeling willen we bereiken dat ook inwoners met een laag inkomen mee kunnen doen in de maatschappij. Hierdoor vergroten we de kansengelijkheid. Ook draagt de regeling bij aan het verminderen van eenzaamheid.

Tijd (toelichting)

De regeling wordt vanaf 2023 ingevoerd.

Geld (toelichting)

Er is een bedrag van € 150.000 in de begroting opgenomen.

Evaluatie Meedoenregeling kinderen

Wethouder: Schepers-Janssen

In het kader van het gemeentelijk minimabeleid zijn er een aantal meedoenregelingen voor kinderen. Deze lopen inmiddels een aantal jaren en moeten geëvalueerd worden.

Kwaliteit (toelichting)

De kindregelingen worden geëvalueerd. Er wordt onderzocht of ze nog voldoende bijdragen aan het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen: het meedoen van kinderen aan de samenleving en het daardoor verkleinen van sociale achterstanden.

Tijd (toelichting)

We evalueren de regelingen in de eerste helft van 2023: college mei 2023 en raad juni 2023.

Geld (toelichting)

Met de evaluatie is geen geld gemoeid. Of de evaluatie leidt tot aanpassing van beleid en middelen is nu nog onbekend.

Doelstellingen

We ondersteunen inwoners naar regulier werk of zinvolle dagbesteding

Activiteiten

Onderzoek naar pilot basisbanen

Wethouder: Schepers-Janssen

We onderzoeken de mogelijkheid van het creëren van basisbanen voor inwoners die ongewild langdurig zonder betaald werk zitten.

Kwaliteit (toelichting)

We komen in 2023 met een plan van aanpak om in 2024 met de pilot basisbanen te starten.

Tijd (toelichting)

De planning is om het plan van aanpak in het derde kwartaal 2023 af te ronden.

Geld (toelichting)

Aan het onderzoek zijn geen kosten verbonden.

Stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden

Wethouder: Schepers-Janssen

Tegen de landelijke trend in stijgt het aantal bijstandsgerechtigden niet.

Daarom wordt in 2023 gestreefd naar stabilisering van het bijstandsbestand. Het werkleerbedrijf Fijnder doet zijn uiterste best om een stijging te voorkomen, mensen participeren naar vermogen. Fijnder heeft diverse instrumenten zoals: Om- of bijscholing, (gedeeltelijk) werk, arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk. Waar nodig wordt een loonkostensubsidie verstrekt aan de werkgever en/of wordt een jobcoach ingezet.

Kwaliteit (toelichting)

Fijnder werkt toe naar het optimaal benutten van alle kansen op uitstroom. De uitstroom van cliënten naar werk ligt hoger dan de landelijke ontwikkeling en die van vergelijkbare gemeenten.

Er wordt ingezet op duurzame plaatsing door geplaatste werknemers waar nodig te ondersteunen, waardoor de kans op snelle uitval na de werkaanvaarding wordt verminderd.

Er wordt op ingezet om cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar een plek op de arbeidsmarkt of een zinvolle dagbesteding te begeleiden.

Tijd (toelichting)

Dit is een continue proces.

Geld (toelichting)

We ontvangen hiervoor Rijksbudget waarvan de hoogte voor 2023 nog niet bekend is.

Indicatoren

- Het aantal bijstandsgerechtigden blijft op het niveau van 2022;
- We komen uit met het rijksbudget voor het betalen van bijstandsuitkeringen;
- Het aantal problematische schulden daalt;
- De kosten voor bewindvoering dalen.

Risico's

- De economie verslechtert waardoor er meer mensen een beroep op een bijstandsuitkering doen;
- Door de hoge inflatie komen er steeds meer mensen met problematische schulden;
- De financiële compensatieregeling van het Rijk voor opvang Oekraïense vluchtelingen wordt niet verlengd terwijl we nog wel Oekraïners opvangen.

2.4 Educatie

Ambitie

Onderwijs is essentieel voor iedereen. Daarom werken we aan gelijke kansen samen met onderwijs en verenigingen.

We bouwen onderwijsvoorzieningen conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP), duurzaam, met goede ventilatie en groene schoolpleinen.

Relevante documenten:

- Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037;
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Doelstellingen

Onderwijshuisvesting wordt uitgevoerd conform het Integraal huisvestingsplan

Activiteiten

Uitvoeren eerste fase 2021-2026 van het Integraal huisvestingsplan (IHP) 2021-2037

Wethouder: Schepers-Janssen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal huisvestingsplan 2021-2037 (IHP) uit. Het plan heeft een looptijd van zestien jaar en we actualiseren het als de ontwikkelingen erom vragen.

In de eerste fase 2021-2026 ontwikkelen we nieuwbouw van basisscholen in de buurtschappen Woold, Kotten, Miste en Meddo. En daarnaast de vervanging van de Schakel, de Julianaschool, de Korenburg en de Vrije School de Esch.

Kwaliteit (toelichting)

In het 1e halfjaar van 2023 willen wij de raad nader informeren over de uitvoering van de onderwijshuisvestingsplannen in de buurtschappen en de scholen in Winterswijk Zuid West (de Schakel, de Julianaschool en de Korenburg). De verwachting is dat dan de vertaling van de onderwijsvisie naar de fysieke locaties door de schoolbesturen zal zijn afgerond en het bouwproces van start kan gaan.

Voorwaarde voor de start hiervan is wel dat er duidelijkheid is over de locaties voor onderwijshuisvesting. Achtereenvolgens start dan de definitiefase, ontwerpfase, bouwvoorbereiding aanbesteding en uitvoering.

Tijd (toelichting)

De 1e fase van het IHP omvat de periode 2021-2026. Uiterlijk in mei 2023 zal de raad geïnformeerd worden over de voortgang.

Geld (toelichting)

Vanwege ons financieel gunstiger meerjarenperspectief stellen wij de raad voor de gevormde bestemmingsreserve van € 11 miljoen voor IHP op te heffen. Wij stellen daarom nu voor de investeringslasten wél rechtstreeks ten laste van ons begrotingsresultaat te laten vallen.

Doelstellingen

We bevorderen kansen gelijkheid

Activiteiten

Aanpak laaggeletterdheid

Wethouder: Schepers-Janssen

De rijksoverheid heeft als doel dat de laaggeletterdheid wordt teruggedrongen. Daarom moet uiterlijk eind 2024 in alle gemeenten een effectieve aanpak van laaggeletterdheid gerealiseerd zijn. Om dit in de Achterhoek te bereiken is door de Achterhoekse gemeenten gezamenlijk het Regioplan Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024 opgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

De ambitie voor de Achterhoek is dat iedereen die ondersteuning in zijn basisvaardigheden kan gebruiken, moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen, een passend leertraject kan volgen.

Tijd (toelichting)

Het is een continue proces waar we in 2023 mee door blijven gaan.

Geld (toelichting)

De gemeente Doetinchem is als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio ook centrumgemeente voor de aanpak van laaggeletterdheid. Het budget wordt namens de 8 Achterhoekse gemeenten beheerd door de gemeente Doetinchem. Vanuit dit budget worden alle activiteiten betaald.

Inzet NPO middelen

Wethouder: Schepers-Janssen

NPO (Nationaal Programma Onderwijs) middelen zijn bestemd voor ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Corona heeft een behoorlijk gevolg gehad voor scholen en leerlingen. Zo zijn onder andere onderwijs achterstanden ontstaan. Zowel de scholen als de gemeenten hebben middelen gekregen om de gevolgen van corona aan te pakken.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben samen met het primair- en het voortgezet onderwijs een plan van aanpak gemaakt over de inzet van deze NPO (Nationaal programma onderwijs) middelen.

We geven prioriteit aan de volgende pijlers:

- Versterken van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen;
- Extra aandacht voor kansengelijkheid;
- Uitbreiding leesaanbod op het primair onderwijs.

Tijd (toelichting)

De middelen zijn tijdelijk en moeten eind 2025 volledig besteed zijn.

Geld (toelichting)

We ontvangen totaal € 486.314,-

Indicatoren

- Aantal mensen dat deelneemt aan alfabetiseringstrajecten;
- Voortgang (ver)bouw scholen volgens planning 1e fase Integraal huisvestingsplan.

Risico's

- Integraal huisvestingsplan: stijgende bouwkosten.

Financiële onderbouwing programma 2

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 1e prognose	Aanpassing begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten								
2.1 Cultuur								
1681 Project Weurden	0	0	0	0	0	0	0	0
935 Cultuurhistorie Gem.monument aanvr/verg/subs	33	25	0	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	25	0	25	25	25	25
Totaal 2.1 Cultuur	33	25	25	0	25	25	25	25
2.2 Sport								
1254 Gebouwenbeheer/onderh Sportaccomm	17	16	0	0	0	0	0	0
492 Subsidie Stichting Zwembaden	106	0	0	0	0	0	0	0
495 Subsidies en rel. beheer sportver.	40	115	0	0	0	0	0	0
496 Breedtesport	17	108	0	0	0	0	0	0
501 Beheer&verhuur binnensportacc.	326	535	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	0	0	816	-74	742	592	592	592
Totaal 2.2 Sport	507	774	816	-74	742	592	592	592
2.3 Inkomen en participatie								
1626 Transitie Participatiewet	8.110	942	0	0	0	0	0	0
322 Uitkeringen	9.196	8.717	0	0	0	0	0	0
329 Plaatsing asielzoekers	1	2.777	0	0	0	0	0	0
333 Realisatie van uitstroom	0	1.144	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	0	0	8.717	0	8.717	8.717	8.717	8.717
6.4 WSW en beschut werk	0	0	942	-14	928	877	828	816
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	17.306	13.580	9.659	-14	9.645	9.594	9.545	9.533
2.4 Educatie								
1261 Gebouwenbeheer/onderh Peuterspeelz	5	5	0	0	0	0	0	0
1738 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	0	142	0	0	0	0	0	0
1741 Nationaal Programma Onderwijs	0	344	0	0	0	0	0	0
462 uitv verord onderwijshuisv	0	0	0	0	0	0	0	0
466 Beoordeling en subsidiëren proj. OAB	937	787	0	0	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	698	0	698	556	556	556
Totaal 2.4 Educatie	942	1.278	698	0	698	556	556	556
2.5 Economie & Lobby								
1141 Beheer Warenmarkt	0	117	0	0	0	0	0	0
1724 Herstelplan coronacrisis	176	0	0	0	0	0	0	0
312 Vergunningaanvr. markt en wachtlijst beheer	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.5 Economie & Lobby	177	117	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	18.965	15.774	11.198	-88	11.110	10.767	10.718	10.706
Lasten								

Exploitatie	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 1e prognose	Aanpassing begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2.0 Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten								
1902 AMBT Pr2 Meedoen in Achterhoek	1.086	1.071	0	0	0	0	0	0
1912 KAPL Pr2 Meedoen in Achterhoek	2.489	2.456	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.0 Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	3.575	3.528	0	0	0	0	0	0
2.1 Cultuur								
1222 Archeologie	64	95	0	0	0	0	0	0
1258 Gebouwenbeheer/onderh. Cult & Archeol.	29	66	0	0	0	0	0	0
1551 Overige culturele activiteiten	73	83	0	0	0	0	0	0
1559 WGR Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	125	131	0	0	0	0	0	0
1628 Cultuur en erfgoedpact	15	15	0	0	0	0	0	0
1670 IJsbaan	0	1	0	0	0	0	0	0
1681 Project Weurden	125	350	0	0	0	0	0	0
1700 Gebiedsontwikkeling Steengroeve	140	1.052	0	0	0	0	0	0
397 Toeristisch recreatief beleid alg.	144	176	0	0	0	0	0	0
505 Subsidie muziekonderwijs	719	736	0	0	0	0	0	0
506 Subsidie bibliotheekwerk	398	420	0	0	0	0	0	0
508 Subsidie muziekverenigingen	42	63	0	0	0	0	0	0
510 In stand houden carillon	29	5	0	0	0	0	0	0
863 Subsidie De Storm	558	571	0	0	0	0	0	0
864 Subsidie Oudheidkunde musea	144	173	0	0	0	0	0	0
934 Archeol.& cult.hist. adv. bel.ontw	60	36	0	0	0	0	0	0
935 Cultuurhistorie Gem.monument aanvr/verg/subs	89	129	0	0	0	0	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	1.555	82	1.637	1.560	1.808	1.753
5.4 Musea	0	0	123	40	163	163	163	163
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	301	14	315	297	297	297
5.6 Media	0	0	466	18	484	483	483	483
Totaal 2.1 Cultuur	2.755	4.102	2.444	154	2.599	2.503	2.751	2.696
2.2 Sport								
1254 Gebouwenbeheer/onderh Sportacomm	648	716	0	0	0	0	0	0
1566 Beheer en ond sportaccommodaties	155	160	0	0	0	0	0	0
1569 Subsidiering strandbad	27	29	0	0	0	0	0	0
1626 Transitie Participatiewet	0	0	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 1e prognose	Aanpassing begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1637 Achterhoek in beweging	35	35	0	0	0	0	0	0
492 Subsidie Stichting Zwembaden	434	345	0	0	0	0	0	0
495 Subsidies en rel. beheer sportver.	111	123	0	0	0	0	0	0
496 Breedtesport	166	260	0	0	0	0	0	0
501 Beheer&verhuur binnensportacc.	135	320	0	0	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	697	146	843	841	841	841
5.2 Sportaccommodaties	0	0	2.691	97	2.789	3.015	2.849	2.851
Totaal 2.2 Sport	1.711	1.987	3.388	244	3.632	3.856	3.690	3.692
2.3 Inkomen en participatie								
1430 Anti Discriminatie Voorziening	7	7	0	0	0	0	0	0
1511 SDOA	4.211	4.380	0	0	0	0	0	0
1626 Transitie Participatiewet	7.972	7.018	0	0	0	0	0	0
1652 Ondersteuning vrijwilligers	66	95	0	0	0	0	0	0
1696 Armoedevrij	238	260	0	0	0	0	0	0
317 Schuldhulpverlening (incl. Stadsbank)	0	346	0	0	0	0	0	0
322 Uitkeringen	9.251	8.587	0	0	0	0	0	0
329 Plaatsing asielzoekers	227	2.923	0	0	0	0	0	0
333 Realisatie van uitstroom	1.595	2.113	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	0	0	10.263	573	10.836	11.037	11.037	10.943
6.4 WSW en beschut werk	0	0	6.317	275	6.592	6.396	5.997	5.795
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	5.012	302	5.314	5.312	5.312	5.312
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	23.566	25.729	21.591	1.150	22.741	22.744	22.346	22.050
2.4 Educatie								
1261 Gebouwenbeheer/onderh Peuterspeelz	5	5	0	0	0	0	0	0
1665 Onderwijsbeleid	134	143	0	0	0	0	0	0
1738 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	0	182	0	0	0	0	0	0
1741 Nationaal Programma Onderwijs	0	486	0	0	0	0	0	0
462 uitv verord onderwijshuisv	426	410	0	0	0	0	0	0
466 Beoordeling en subsidiëren proj. OAB	937	787	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	1.561	-7	1.555	1.547	1.546	1.856
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	1.482	45	1.527	1.525	1.527	1.536
Totaal 2.4 Educatie	1.502	2.013	3.043	39	3.082	3.073	3.073	3.392
2.5 Economie & Lobby								
1141 Beheer Warenmarkt	45	45	0	0	0	0	0	0
1575 Plan omgeving Arrisveld	0	0	0	0	0	0	0	0
1724 Herstelplan coronacrisis	1.132	1.068	0	0	0	0	0	0
292 Economische ontwikkeling	4	151	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 1e prognose	Aanpassing begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
296 Centrum en centrumontwikkelingen	2	10	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.5 Economie & Lobby	1.183	1.274	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	34.293	38.632	30.467	1.587	32.054	32.176	31.860	31.830
Onttrekkingen								
2.1 Cultuur								
1681 Project Weurden	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Inkomen en participatie								
1511 SDOA	174	0	0	0	0	0	0	0
329 Plaatsing asielzoekers	45	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	219	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Educatie								
1738 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	4	-4	0	0	0	0
Totaal 2.4 Educatie	0	0	4	-4	0	0	0	0
2.5 Economie & Lobby								
1724 Herstelplan coronacrisis	0	450	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	219	450	4	-4	0	0	0	0
Storting								
2.2 Sport								
1254 Gebouwenbeheer/onderh Sportaccommodaties	25	25	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	0	0	25	0	25	0	0	0
Totaal 2.2 Sport	25	25	25	0	25	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-15.134	-22.434	-19.290	-1.679	-20.969	-21.409	-21.141	-21.124

Algemene toelichting financiële tabel

Zie hiervoor de algemene toelichting zoals bij programma 1 opgenomen.

Cultuur

Het verschil van € 154.000 aan de lastenkast wordt als volgt verklaard:

- verhoging subsidie De Storm € 20.000 N
- verhoging subsidie Boogie Woogie € 24.000 N
- verhoging subsidie het Museum € 26.000 N
- verhoging subsidie Bibliotheek € 15.000 N
- overige ontwikkelingen € 69.000 N

De subsidies aan De Storm, Boogie Woogie, het Museum en de Bibliotheek zijn geïndexeerd. Daarnaast is de eerder ingeboekte bezuiniging bij het Museum van € 25.000 teruggedraaid.

Overige ontwikkelingen (kleinere mutaties en verschuiving tussen beleidsvelden, zie ook algemene toelichting financiële tabel).

Toelichting meerjarenbegroting 2024 t/m 2026:

In 2024 is een krediet opgevoerd voor de realisatie van het cultuurkwartier. De hierbij behorende kapitaallasten zijn vanaf 2025 zichtbaar in onze begroting. Hierdoor stijgen de lasten vanaf 2025.

Sport

De jaarlijkse bijdrage van € 75.000, die de verenigingen moesten doen wordt teruggedraaid. Hiermee is het verschil van € 74.000 aan de batenkant grotendeels verklaard.

Het verschil van € 244.000 aan de lastenkant wordt als volgt verklaard:

- verhoging subsidie zwembad Jaspers € 134.000 N
- verduurzaming sportveldverlichting € 152.000 N
- overige ontwikkelingen € 42.000 V

Gezien de ontwikkelingen bij zwembad Jaspers wordt de eerder ingeboekte structurele bezuiniging van € 80.000 teruggedraaid. Daarnaast wordt op basis van de ingediende begroting door zwembad Jaspers de subsidie, naast de indexering, aanvullend structureel verhoogd. Eén van de belangrijkste oorzaken van de stijging zijn de fors hogere energielasten.

Voor de verduurzaming van de sportveldverlichting wordt voor 2023 en 2024 een incidenteel budget opgenomen van € 152.000.

Overige ontwikkelingen: kleinere mutaties en verschuiving tussen beleidsvelden, zie ook algemene toelichting financiële tabel. Het voordeel wordt in dit geval veroorzaakt doordat de kapitaallasten naar de toekomst verschuiven door het verschuiven van de investeringen.

Toelichting meerjarenbegroting 2024-2026:

De specifieke uitkering BTW-sport is alleen voor 2023 ingeboekt en daardoor zijn de begrote baten vanaf 2024 € 150.000 lager.

De verduurzaming van de sportveldverlichting is alleen opgenomen in 2023 en 2024. Dit is de reden dat de lasten vanaf 2025 lager uitvallen.

Inkomen en participatie

Het verschil van € 1.150.000 aan de lastenkant wordt als volgt verklaard:

- verhoging uitgaven Algemene Bijstand € 100.000 N
- verhoging uitgaven Bijzondere Bijstand € 100.000 N
- uitgaven gemeentelijke dienstverlening € 131.000 N
- uitgaven meedoenregeling volwassenen € 150.000 N
- verhoging bijdrage Stadsbank € 56.000 N
- verhoging personeelslasten SW-medewerkers € 93.000 N
- uitgaven inburgeringsvoorziening € 177.000 N
- verhoging uitvoeringskosten Fijnder € 292.000 N
- overige ontwikkelingen € 51.000 N

De eerder ingeboekte bezuinigingen bij de Algemene- en Bijzondere Bijstand zijn achteraf gezien niet reëel gebleken en daarom worden deze bezuinigingen teruggedraaid. Eén van de oorzaken is dat er door corona minder uitstroom heeft plaats gevonden.

Naar aanleiding van de kindertoeslagenaffaire heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld om de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren. Hetzelfde bedrag wordt als uitgavenpost opgenomen in de begroting.

Voor de meedoenregeling volwassenen wordt een budget beschikbaar gesteld van € 150.000. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar de betreffende activiteit.

De gemeentelijke bijdrage voor de uitvoering van de taken door de Stadsbank moet verhoogd worden met € 56.000. Deze verhoging ontstaat met name door de indexering en de uitbreiding van personeel om de continuïteit van de dienstverlening te borgen.

De personeelslasten voor de SW-medewerkers zijn verhoogd.

Voor de inburgering van nieuwkomers heeft het Rijk € 177.000 beschikbaar gesteld en dit bedrag hebben we ook als lasten opgevoerd.

De uitvoeringskosten van Fijnder moeten op basis van de door Fijnder ingediende begroting met € 292.000 worden verhoogd.

Overige ontwikkelingen: kleinere mutaties en verschuiving tussen beleidsvelden, zie ook algemene toelichting financiële tabel.

Toelichting meerjarenbegroting 2024 tot en met 2026:

Aangezien er geen nieuwe instroom meer is bij de SW-medewerkers laten de personeelslasten een dalende trend zien in de meerjarenbegroting. Daarnaast is wel budget opgenomen voor de pilot basisbanen (2024 e.v.) en de werkaanvaardingspremie (2024 en 2025).

Educatie

Er zijn geen mutaties > € 50.000 geweest.

Toelichting meerjarenbegroting 2024 tot en met 2026:

Wij ontvangen tot en met 2023 gelden vanuit het Rijk voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Hierdoor vallen de baten vanaf 2024 lager uit.

Met het vaststellen van de begroting 2022 heeft de raad besloten een bestemmingsreserve onderwijshuisvesting van € 11 miljoen te vormen. Doel van deze reserve is om onze begroting langzaam te laten “wennen” aan de investeringslasten van de nieuwe schoolgebouwen. Die lasten lopen immers op tot structureel € 0,8 miljoen voor alleen al de 1e fase (raming najaar 2021). Onze begroting, zoals die er op dat moment meerjarig uit zag, bood geen ruimte om die van het ene op het andere jaar volledig op te vangen. Daarnaast beschikken we over een royale algemene reserve. Vandaar toen de keuze van de reserve waaraan we jaarlijks een steeds kleiner wordend bedrag zouden onttrekken om de last voor onze begroting te dempen.

Maar het financieel perspectief van nu voorliggende begroting ziet er –door de gunstige ontwikkeling van de algemene uitkering en dan met name de herverdeling van het gemeentefonds- veel beter uit. Wij stellen daarom nu voor de investeringslasten wél rechtstreeks ten laste van ons begrotingsresultaat te laten vallen. Daarnaast stellen we met deze begroting voor om de bestemmingsreserve van € 11 miljoen vrij te laten vallen.

De kredieten in het kader van het IHP hebben we tot en met 2026 verwerkt. De kapitaallasten worden voor het eerst vanaf 2026 zichtbaar in de begroting. Hierdoor is een stijging zichtbaar van de lasten vanaf 2026.

Kredieten

De belangrijkste begrote kredieten 2023 (zie ook bijlage 4) binnen dit programma zijn:

- voorbereidingskredieten uitvoering IHP	€ 315.600
- toplaag kunstgras FC Winterswijk	€ 1.166.800
- toplaag kunstgras Trias	€ 420.600
- toplaag kunstgras Meddo	€ 435.600
- toplaag kunstgrasvelden Avanti/ Wiko	€ 254.600
- vervangen kunstgrasstroken Archeus	€ 60.000

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Er zijn geen wijzigingen ten aanzien van de reserves, conform de bestaande meerjarenbegroting wordt er € 25.000 gestort in de reserve voor verduurzaming van sportlocaties.

